MUZEJSKI RAVNATELJ
LJUBLJANA JUGOSLAVIJ

Št. 97 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v nedeljo, 24. aprila 1927. Posamezna številka 30 cent. Letnik LII

EDINOST

List izhaja vsak dan zjutraj, razen ob nedeljah. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, za 3 mesece L 22.—, pol leta L 45.—, za celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posamezni št. [illegible] — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone (58 mm) [illegible] za obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, poslanice [illegible] oglase denarnih zavodov L 2.— Oglasi [illegible] mm L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost» Podurednštvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Trst — prosta luka

Prav nenadna je prišla pred tedni novica, da je osrednja vlada ustanovila 14 prostih luk, med katerimi so tudi Trst, Benetke in Reka. Trst je že bil prosta luka in sicer ustanovljena od Marije Terezije l. 1719., ukinjena pa istočasno kot na Reki, l. 1891. Takratna prosta luka se je raztezala nad celo predvojno tržaško deželo. Mnogim je še v živem spominu, kako lepo in ceno življenje je bilo tedaj v Trstu, zato pa tudi ni čudo, da so se tržaški trgovci in meščani sploh pred leti tako vneto potegovali, da vlada proglasi Trst zopet za prosto luko. Zadnjega dekreta niso sprejeli nič kaj veselo in ne s takim navdušenjem in odobravanjem, kakor bi ga l. 1919., ko so skušali na vse kriplje doseči prosto luko, ki naj bi se raztezala celo do Tržiča, in so v ta namen delali veliko propagando; nekateri za, drugi proti. Najprej, takoj po končani vojni, se je zahtevalo, naj se razširi «punto franco» na celo mesto, ki bi na ta način samo ob sebi postalo prosta luka. Te zahteve so bile največ posledica strašne povojne krize, ki je tako neusmiljeno tlačila in dušila tržaško trgovino. Mislilo se je, da bi se samo s proglasitvijo proste luke zboljšal ne le morski promet, ampak tudi stanje tržaške industrije, trgovine in sploh položaj tržaške ekonomije. Kakor sta pri vsakem problemu dve ali več nasprotnih si strani, tako tudi tržaški krogi niso bili edini, niso vsi videli zboljšanja tedanjih razmer v proglasitvi proste luke in nekateri so bili temu zelo nasprotni. Proste luke so v prejšnjih časih res zelo pripomogle k razvoju trgovine, posebno pomorske, ker še ni bilo železnic, ki bi vezale morska mesta z njih zaledji, in ker mednarodni tranzitni promet še ni bil prost, kakor danes, temveč podvržen visokim carinam. Blago se je grmadilo v nekaterih večjih lukah in iz teh se je pošiljalo, brez vsakih carinskih obveznosti pri izvozu in uvozu, v druga manjša pristanišča in v druge morske pokrajine.

Največja skrb za Tržačane je pa bila, ko so Rečani izjavili, tudi na pariški mirovni konferenci, da proglase Reko za svobodno luko. Tega so se Tržačani silno ustrašili, kar je bilo popolnoma upravičeno. Če bi Reka, kot samostojna državica, bila prosta luka in bi izhodišče železnic proti njenemu zaledju ne pripadalo Italiji, bi upropastila Trst. Ker pa stvar o proglasitvi proste luke v Trstu ni šla naprej, so zahtevali, naj se da Trstu prav taka uredba, kot bo obstojala na Reki, in na ta način bi bili obe luki približno enako urejeni. Reka bi pa kljub temu bolje uspevala. Država je sicer prav pazljivo poslušala tržaške prošnje, ni pa mogla proglasiti proste luke, ker, davši to prednost Trstu, bi se močno zamerila drugim italijanskim lukam, katerim bi utegnila ta ureditev škoditi, in bi nato mesto za mestom zahtevalo proglasitev prostih luk. Razen tega pa bi država izgubila velike carinske in monopolne dohodke, in odprava carin v Trstu bi pomenila očitno krivico za druge domače luke. Najbolj so se branile, kar je umevno, da bi Trst postal prosta luka, Benetke. Razvila se je prava bitka med pripadniki in nasprotniki proste luke. Konec polemikam in deloma tudi skrbem pa so naredile pogodbe, ki so priključile Reko in železnico Št. Peter-Reka Italiji. Teza o prosti luki je popolnoma zaspala in začelo se je misliti, kako se na kak drug način otresti močnega zastoja tržaške trgovine in zboljšati celotno gospodarstvo.

Dekret o ustanovitvi 14 prostih luk ni nekaj posebnega zato, ker luke, ki jih proglaša za proste, ne bodo proste v pravem pomenu besede. Kajti te proste luke, ki pridejo v veljavo s 1. januarja prihodnjega leta, so le razširjeni «punti franchi», to so ograjene cone v pristaniščih, kjer leži blago in čaka nadaljnega prevoza in se zacarini le, če gre iz skladišč v notranjost države. Nekateri «punti franchi» ne odgovarjajo niti potrebam prometa, kaj šele da bi se razvile v njih industrije z mnogimi velikimi skladišči in tovarnami. Naredile se bodo n. pr. take obsežne cone kakor v Hamburgu, v katere se bodo uvažale sirovine ter predelavale in prodajale tam brez vsakršnih carin. Glavni smoter je, kakor ukrep sam pove, predvsem podpirati domače luke in sicer one, ki so navezane na srednjo Evropo (Genova, Benetke, Trst in Reka) v borbi proti usodni in čudovito uspešni konkurenci severnih luk. O tem sem že obširno govoril, omenim pa še enkrat, da za Trst, Benetke in Reko pride v poštev Hamburg in v majhni meri tudi jadranske jugoslovenske luke. Genova pa se ima boriti največ proti Bremenu, Rotterdamu, Amsterdamu in Antwerpenu. Nato stremi novi ukrep še za povzdigo izvoznih industrij in mednarodne važnosti nekaterih luk.

Ali se bodo res ustvarile v teh lukah velike industrije, založišča industrijskih izdelkov in drugega blaga in ali postanejo nekatere izmed teh luk velika tranzitna, uvozna in izvozna središča, kakor predvideva načrt o prostih lukah, je pa drugo vprašanje. Produkcija se zviša in konsum mogoče tudi, življenje se pa ne poceni, ker se država ne odpove stotinam milijonov, ki jih letno dobiva od teh mest; morala jih bodo tudi v bodoče plačevati. Ko bi se ustanovila v Trstu prava prosta luka, v kateri bi ne obstojale carine in monopol, bi se življenje občutno pocenilo. S tem v zvezi bi se zmanjšali tržišči stroški, kar bi zelo pripomagalo konkurirati tujim pristaniščem in lažje ustvariti industrije za izvažanje v inozemstvo, ker bi se delavske mezde sčasoma radi cenega življenja znižale. Kljub temu industrija ne bi dosti pridobila, ali pa bi zelo pozno, ker izkušnja uči, da padanju cen blaga ne sledi takoj padanje mezd, ampak sledi le precej od daleč in navadno ne proporcijonalno. V drugi vrsti pa tudi če bi delavske mezde padle, ne bi padli takoj in tem primerno tržiščni troški, ker ti zavise bolj od drugih činiteljev, ki so malo ali nič v zvezi z delavsko močjo.

Temeljno načelo morske politike in trgovinskega delovanja v obče, da trgovina krene v prvi vrsti proti onim lukam, ki predstavljajo večje carinske, lučne in železniške olajšave in enostavnosti, se najlažje in v celoti doseže s proglasitvijo proste luke. Ni pa rečeno, da se to ne da doseči na drug način. Res je, da se v prostih lukah promet lažje razvija in hitrejše opravlja, ker odpadejo pogosta in dolga carinska postopanja in so tudi tržiščni režijski troški manjši; toda vse te prednosti se dajo doseči tudi z drugimi ukrepi, kar nam najlepše dokazuje vedno manjše število prostih luk. Lažje se bo na vsak način boriti proti severnim nemškim in drugim lukam, toda borba bo za jadranske luke silno težka in uspehi se mogoče ne pokažejo taki, kakor bi bilo želeti. Nekatere luke bodo gotovo mnogo pridobile in postanejo mogoče celo industrijske, to so take, ki žive skoraj izključno od industrije, uvažujoč sirovine industrijam v prosti luki ali v prosti coni (punto franco) in izvažajoč na to izdelke v svet. Tako je v Hamburgu, kjer obstoja tudi posebna industrijska luka (Industriehafen). Tam pa, kjer ni doma sirovin, je težko kaj takega doseči. Najbolj težko bo še vedno za Trst in Reko, ker nimata nacionalnega zaledja in ne moreta radi tega dati skoraj nič železniških popustov.

Kar se pa tiče industrijskega razvoja, je važno dejstvo, da je večina važnejših tržaških industrijskih panog zrastla po ukinitvi proste luke. V enem prejšnjih poglavij sem pokazal, da so v Hamburgu industrije najbolj začele cvesti po l. 1888., ko je bil Hamburg tudi carinsko priključen k Nemčiji. To je sam zahteval in po l. 1888. ni več prosta luka. Izmed vseh industrij se v takih mestih najlažje ustanovijo ladjedelnice, toda ne povsod, treba je, da so dani zato predpogoji, in ne zadostuje samo formalna proglasitev proste luke. Razvoj industrijskih podjetij se lahko podpira tudi brez ustvaritve prostih luk in to še bolj uspešno, dovoli se uvoz sirovin brez carine in odnosno se za nekaj let oprostijo nekatere industrije plačevanja davkov in drugih pristojbin. Potem si industrijska podjetja že sama ob sebi pomagajo.

V prostih lukah se industrije ne morejo uspešno razviti že radi tega, ker njih izdelke ne smejo pošiljati v notranjost države, ker bi to škodilo drugim notranjim industrijam. Toliko izdelki, oziroma blago, ki bi šlo iz proste luke v notranjost države, kolikor iz notranjosti v luko, bi se smatrali kot inozemski. Edina odprta pot industrijam prostih luk je morska, in država, ki ni na višku industrijskega razvoja, je obsojena v razpečavanju fabrikatov v tujih kleželah na neuspeh. Dandanes ne trdi nihče več, da so proste luke za industrijski razvoj koristne, pač pa prej škodljive, in država bi dobro premislila, predno bi kar tako proglasila proste luke, in v kratkem bo tudi določila, nad kolikim delom posameznih mest se bo raztezal režim prostih luk. Zato pa je rečeno, da se nekatere luke proglase le deloma, druge pa popolnoma kot proste, in to ne v pravem pomenu besede, kakor sem že v začetku omenil. Carine za konsum ostanejo, davki in monopol isto, ščitili se bodo le producenti in pospeševal razvoj takih industrij, ki jih v državi še ni in bi ob sedanjih carinskih določbah ne mogle uspevati in ki ne bodo škodile drugim domačim notranjim industrijam in bodo producirale edino za izvoz.

Glavni cilji dekreta o prostih lukah so torej: ustanovitev novih industrij, konkurenca proti tujim lukam in industrijam, tendenca narediti iz nekaterih italijanskih pristanišč velike mednarodne luke, zaloge in velikanske centre ne samo sirovin, ampak tudi industrijskih izdelkov in nekaterih vrst blaga svetovnega trga.

Donec.

Za pospeševanje izvoza

Važni ukrepi

RIM, 23. (Izv.) Tiskovni urad predsednika vlade sporoča: «Danes je imel on. Mussolini dolgo konferenco z on. Volpijem, on. Belluzzom in predsednikom državnega zavoda za izvoz dr. Albertom Pirellijem. Na sestanku so udeleženci razpravljali o raznih ukrepih, ki jih je pripravil državni zavod za izvoz v sporazumu s posameznimi ministrstvi. Predlagani ukrepi stremijo po olajšanju in pospeševanju izvoza potom kreditov in potom garancije za kredite. Ti ukrepi, s katerimi se je večkrat osebno bavil predsednik vlade, predstavljajo samo prvi korak k rešitvi tega vprašanja. Radi sedanje finančne politike vlade in radi nove plati podpiranja izvoza zahteva to vprašanje veliko previdnost. Predsednik vlade je odobril predložene ukrepe, ki bodo izvedeni po sledečem redu:

1) V sporazumu z zavodom «Banca d'Italia» bo določen najpripravnejši način, po katerem bo lahko državni valutni zavod ekskomptiral devize, kajti «Banca d'Italia» ekskomptira samo menice, ki so bile izdane v italijan. valuti. 2) Na podlagi inicijative državnega zavoda za izvoz bo ustanovljena zavarovalna družba za trgovske kredite izvozničarjev. V tem slučaju se gre za privatno inicijativo, ki bo poskušala zaenkrat v skromni obliki jamčiti izvozničarjem njihove terjatve v inozemstvu.

Zbor visokošolcev v Gorici se bo vršil 18. in 19. maja

RIM, 23. (Izv.) Visokošolski zbor v Gorici se bo vršil dne 18. in 19. maja. Na svoji poti v Gorico se bo ustavil on. Turati dne 16. maja v Padovi, kjer bo držal ob priliki odkritja spominske plošče padlim fašistom slavnostni govor.

Venizelos je prispel na Kreto. Izjavil je, da se ne bo pečal s političnimi zadevami.

Načelnik vlade

pomilostil razne politične prestopnike

FIRENZE, 23. (Izv.) V teh dneh je predsednik vlade pomilostil razne politične prestopnike, ki jih je kaznovala policija. Znani prevratnež Ruggero Susini iz Firenze, ki je znan kot neutrudljiv propagandist in nasprotnik inicijativ državne vlade, je bil nedavno obsojen na konfinacijo in bi moral v teh dneh oditi na določeno mu mesto. Predsednik vlade je z ozirom na družinski položaj in starost Susinija spremenil prisojeno mu konfinacijo v svarilo.

NEAPELJ, 23. (Izv.) V okolici Aversa se nadaljuje čiščenje prestopnikov s strani policije. V poslednjem tednu so oddelki orožnikov in miličnikov izvedli številne aretacije. Aretiranih je bilo približno 100 oseb radi nasilja in poskušenih umorov, telesnih poškodb, radi grožnje z oboroženo roko in radi tatvin.

Poslanska zbornica

se bo sestala 18. maja

RIM, 23. (Izv.) Danes zvečer sta odpotovala v Milan predsednik poslanske zbornice on. Casertano in državni podtajnik on. Suardo, ki bosta prisostvovala zaključnim svečanostim milanskega vzorčnega velesejma.

On. Casertano se povrne v Rim v sredo zjutraj in še istega ali pa naslednjega dne se bo sestal s predsednikom vlade. Razgovarjala se bosta o sklicanju poslanske zbornice, ki se bo baje sestala dne 18. maja.

Istotako je odpotovala danes zvečer v Milan večja skupina poročevalcev inozemskih listov, da si ogleda tamkajšnji vzorčni velesejem. Skupino spremlja načelnik tiskovnega urada predsednika vlade grof Capasso-Torre.

Poljedelski kongres

RIM, 23. (Izv.) Izvrševalni odbor mednarodnega poljedleskega kongresa je določil, da bo 10. maja zaključen vpis za kongres in za ekskurzije. Ekskurzije se bodo vršile v razne kraje Italije. Državne železnice so dovolile 50 od sto popusta pričenši z dne 18. maja do vključno 17. junija. Slovesna otvoritev ob navzočnosti kralja in drugih visokih državnih dostojanstvenikov se bo vršila dne 26. maja v razkošnih prostorih palače Doria Pamphili.

Veliki mojster italij. framasonov

aretiran in konfiniran

RIM, 23. (Izv.) Danes zjutraj je bil aretiran veliki mojster framasonstva Domicij Torrigiani, ki ga je pokrajinska komisija obsodila na konfinacijo za dobo petih let.

Po odkritju poskušenega atentata Zanibonija, ko je bila zasedena palača Giustiniani, v kateri je imelo framasonstvo svoj sedež, se je preselil veliki mojster framasonstva v majhno vilo v rimskem predmestju, kjer je živel pod stalnim policijskim nadzorstvom. Za časa Zanibonijevega procesa je bilo to nadzorstvo še bolj poostreno. Danes ob peti uri zjutraj so se pa pojavili v njegovi vili policijski uradniki, ki so mu izročili zaporno povelje ter ga takoj odvedli v ječo Regina Coeli. Istočasno so izvedli v njegovem stanovanju natančno hišno preiskavo. Tekom današnjega dneva je bil Torrigiani že odpeljan na mesto svoje konfinacije.

Konfinacija velikega mojstra framasonstva je nedvomno v zvezi z ravnokar dokončanim procesom proti Zaniboniju, Capellu in njunim tovarišem. Kakor smo že poročali je tekom in na podlagi procesa proti Zaniboniju rimsko časopisje ponovno povdarjalo, da je bil atentat pripravljen s pomočjo framasonstva. Zato je ponovno zahtevalo in zahteva tudi v današnjih člankih, posvečenih Zanibonijevemu procesu, da ne sme ostati pri tem procesu, ampak da je treba kaznovati vse krivce. S konfinacijo velikega mojstra framasonstva se je hotelo očividno ustreči tem zahtevam ter na ta način pomiriti razburjeno javnost.

«Foglio d'Ordini»

RIM, 23. (Izv.) Danes zvečer je izšel «Il Foglio d'Ordini» fašistovske stranke, ki prinaša predvsem že znano besedilo karte dela in pa resolucije, ki so bile sprejete na seji velikega fašistovskega sveta.

Jadranska železnica

Minister Milosavljević v Splitu

SPLIT, 23. (Izv.) Danes je dospel semkaj prometni minister general Milosavljević. Njegov prihod je v zvezi z zgradbo jadranske železnice z izhodom na Split. Prometni minister general Milosavljević bo stopil v stik z vsemi gospodarskimi krogi ter bo z njimi konferiral o tem vprašanju. Znano je, da zastopajo vsi splitski in dalmatinski gospodarski krogi stališče, da edino izhod na Split zasigura rentabilnost jadranske proge.

Jugoslovenska letalca

bosta prispela danes v Bombay

BEOGRAD, 23. (Izv.) Jugoslovenska letalca inženir Tadija Sondermayer in poročnik Leonida Bajdak sta na svojem poletu iz Pariza v Bombay po poročilu iz Carigrada danes zjutraj z brzino 200 km na uro pasirala Arabijo in sta tekom dneva ob ugodnem vremenu letela preko Perzije. V Alepu sta se glasom včerajšnjih poročil ustavila le kratek čas in sedaj nadaljujeta polet proti Bombayu, kamor dospeta jutri, v nedeljo dopoldne. V pondeljek se po isti poti vrneta nazaj proti Novemu Sadu, odkoder sta odletela v četrtek ob 7.25 zjutraj. V Novem Sadu pripravljajo avijatikoma prisrčen sprejem.

Politično zatišje v Beogradu

BEOGRAD, 23. (Izv.) V Beogradu je nastopilo v političnem življenju popolno zatišje radi pravoslavnih velikonočnih praznikov. Političnih dogodkov ni bilo tekom današnjega dneva nobenih.

General Wrangel

prispel v Beograd

BEOGRAD, 23. (Izv.) Včeraj je dospel v Beograd general Wrangel. Njegov prihod je izzval v vsej javnosti, zlasti pa v diplomatskih krogih ter krogih ruskih emigrantov veliko pozornost. V poučenih krogih se širijo vesti, da je generalu Wranglu poverjena s strani Anglije posebna misija. General Wrangel naj bi zopet zbral svojo armado in se udeležil na strani Anglije in severne Kitajske bojev proti boljševikom. Ta vest je vzbudila zlasti v onih krogih, ki ne odobravajo Wranglovo delovanje, veliko razburjenje. Wranglova ožja okolica je zelo rezervirana in odklanja vsake podrobnejše informacije.

Drobne vesti

Danes se vrše v Avstriji državnozborske volitve. Obenem se bodo vršile tudi deželnozborske volitve in na Dunaju občinske.

Rusija bo poslala svoje zastopnike na mednarodno gospodarsko konferenco. Delegaciji bo načeloval Litvinov, ki bo obenem na slovesen način vzpostavil diplomatične odnošaje med sovjetsko unijo in Švico.

Romunski zunanji minister je nekemu francoskemu novinarju izjavil, da je vznemirjenje radi italijansko-madžarske pogodbe neutemeljeno. Romunska bo ostala zvesta Mali antanti. Mitileneu bo koncem maja odšel v Pariz, kjer se bo sestal z Briandom.

Huda nesreča se je pripetila v vojaškem arsenalu v Madridu. Eksplodirala je bomba, ki je nekemu mladeniču odtrgala glavo, dočim je bilo ranjenih trideset oseb, izmed katerih so tri že podlegle zadobljenim ranam.

Veliki snežni viharji divjajo po Črni gori. Na mnogih krajih je promet docela ukinjen.

Poplave v Severni Ameriki zadobivajo vedno večji obseg. Dvesto delavcev, ki so bili zaposleni pri utrjevanju nekega nasipa ob Mississipiju, je izgubilo življenje, ker je voda nasip podrla.

Revolverski atentat so izvršili, baje socijalisti, na bivšega ministra Kollmanna v Heimburgu na Avstrijskem, ko se je vračal z nekega volilnega shoda krščansko-socijalne stranke.

Novi italijanski poslanik v Londonu Chiaramonte Bordonaro, je prispel v svoje novo službeno mesto.

Vojaški hidroplan je izginil na progi Passignano-Siracusa. Pilot, ki ga je presenetilo neurje, je bil najbrž primoran pristati, pa mu je razburkano morje razbilo letalo. Vse dosedanje iskanje je bilo brezuspešno.

Tedenski pregled

V četrtek se je po vsej Italiji vršila slovesna proslava obletnice ustanovitve Rima in praznika dela. Po vseh mestih so razni sindikati uprizorili manifestacije. Istega dne zvečer se je v Rimu sestal k svečanostni seji veliki fašistovski svet, ki je v glavnem razpravljal o takozvani listini dela (Carta del Lavoro). Ta listina vsebuje trideset členov, ki govore o sindikalizmu, o proizvodnji, o dolžnostih in pravicah delodajalcev in delavcev, o delavskih zavarovanjih itd. Po daljši razpravi je veliki fašistovski svet odobril končnoveljavno besedilo listine, ki je bila naslednjega dne objavljena. Nekatere važnejše določbe bodo najbrž izpremenjene v zakone, tako da bo ustava dela zadobila potem splošno veljavo. Že sedaj pa je gotovo, da bodo morale biti v prihodnjem letu vse skupne delovne pogodbe tako sestavljene, da bodo v skladu z načeli, ki so proglašena v listini dela.

Na isti seji je generalni tajnik fašistovske stranke poročal o fašistovskih organizacijah; dejal je da štejejo te organizacije sedaj skupno 2,168.823 članov.

V petek zvečer se je pred posebnim tribunalom za obrambo države zaključil proces proti Zaniboniju, Capellu in drugim sokrivcem. Pozno v noč je bila razglašena naslednja razsodba: Tit Zaniboni, Alojzij Capello in Angel Ursella obsojeni na 30 let ječe, tri leta posebnega nadzorstva po prestani kazni in na trajno izključitev od vseh javnih služb; Uliks Ducci obsojen na 12 let in en mesec; Ferruccio Nicoloso in Alojzij Calligaro na 10 let, 10 mesecev in 20 dni; Hugon Riva obsojen na 7 let ječe. Kakor prvi trije obtoženci, tako so tudi ostali obsojeni na tri leta posebnega policijskega nadzorstva po prestani kazni ter na trajno izključitev od vseh javnih služb. Angel Calligaro je bil obsojen radi žaljenja orožnikov na štiri mesece ječe, ki jih je že odsedel v preiskovalnem zaporu. Obtoženec Ezio Celotti je bil oproščen radi pomanjkanja dokazov.

V Jugoslaviji so se v zadnjem tednu izvršile važne spremembe. Na velikonočno soboto zvečer je Uzunović podal ostavko celokupnega kabineta. Uzunović je svojo ostavko pismeno motiviral; dejal je, da je za izvedbo nadaljnjih državnih poslov potrebno, da dobi vlada bolj čvrsto in široko večino. Kralj Aleksander je ostavko takoj sprejel. Tekom 24 ur je bila

JE ORIGINALNO MAZILO KI ODPRAVI RADIKALNO KURJA OČESA
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH
FARMACIA SPONZA - Via Tor S. Piero 10 Trst

SMILAJOD 373
čisti kri
PRSNI SIRUP
izborno sredstvo proti kašlju
GLYKOL
najboljše okrepčevalno sredstvo
Lekarna Castellanovich - Trst, Via dei Giuliani 42
Lastnik: F. BOLAFFIO

BERLITZ-SCHOOL
Trst, Via Fabio Filzi 23 - telef. 44-82
Pouk in prevodi v vseh jezikih. 407

Slovenske žene! Pri nakupu perila in manufakturnega blaga dajajte prednost velikim skladiščem v Trstu, Via Genova štev. 21 (prej Campanile)
MARIA ACCERBONI
kjer se služijo slovenske odjemalke že toliko let. Bogati dohodi perila, platna za rjuhe, perila za gostilne in hotele. Svila (sezijska novost) po L 5.50, Brisače, nogavice in druge manufakturne potrebščine. (364) Govori se slovensko.

kriza že rešena. Sestavo novega kabineta je izvršil ugleden voditelj radikalov Velja Vukičević, ki je kmalu predložil kralju seznam novih ministrov: 6 radikalov, 5 članov Demokratske zajednice in 2 generala. Velja Vukičević je prevzel, poleg ministrskega predsedstva, tudi notranje ministrstvo, dočim je dobil portfelj zunanjega ministrstva dr. Voja Marinković. Ker nekaj ministrstev še ni končnoveljavno zasedenih, ima Velja Vukičević gotovo namen pritegniti k vladni koaliciji še kakšno drugo parlamentarno skupino. — Takoj po sestavi nove vlade je kralj podpisal ukaz o zaključitvi zasedanja narodne skupščine, ki je imela zadnjo sejo v torek dopoldne. Prihodnje zasedanje se bo začelo 1. avgusta.

Radi atentata, ki je bil izvršen v Ženevi tekom locarnske konference na sovjetskega delegata Vorovskega, je prišlo med Rusijo in Švico do ostrega spora. Sovjetska vlada je odklanjala vsake stike s Švico in se tudi ni hotela udeležiti nobene konference, ki se je vršila na švicarskih tleh. Zato je dosledno odklanjala vabila Družbe narodov. Sedaj je prišlo v Berlinu med ruskim poslanikom Krestinskim in švicarskim poslanikom Rüfenbachom do sporazuma. Švicarska vlada se je obvezala zadostiti vsem zahtevam Rusije ter nakazati hčerki Vorovskega materijalno podporo. Spor med obema državama je bil s tem končno poravnan.

Na daljnjem vzhodu so v zadnjem času nastale nove zmešnjave. Generalissimus Čang-Kaj-Šek, vrhovni poveljnik nacijonalističnih čet, se je izneveril vladi v Han-Kovu. Skregal se je, ker se mu nič ni dopadlo, da se nacijonalistična vlada toliko brati z boljševiki in da ima za svetovalca Rusa Borodina. Čang-Kaj-Šek je ustanovil v Nankingu novo vlado, proglasil je samega sebe za «vrhovnega diktatorja». V Han-Kovu so se močno razburili. Sklenili so, da bodo takoj obračunali z nezvestim generalom. Na njegovo glavo so razpisali visoko nagrado in pričeli so koncentrirati čete, ki jih bodo poslali proti Čang-Kaj-Šeku. Medtem se širijo vesti, da se namerava Čang-Kaj-Šek pobotati s svojim dosedanjim nasprotnikom Čang-Tso-Linom, mandžurskim diktatorjem. Razdor v južnem kitajskem taboru se je še povečal s tem, da so kantonske oblasti proglasile svojo neodvisnost od Han-Kova, tako, da obstojajo sedaj na Kitajskem kar štiri vlade: v Pekingu, Han-Kovu, Nankingu in Kantonu. Še pred par tedni je vse kazalo, da bodo nacijonalisti, ki so že pričeli pohod proti Pekingu, v par mesecih absolutni gospodarji na Kitajskem. Pa so se dogodki povsem drugače zasukali.

DNEVNE VESTI

Gregorčič in Mahnič

Radi mnogih napadov potom časopisja in raz prižnic, ki leté zadnje čase na Goriško Matico radi članka o Simonu Gregorčiču, ki je bil priobčen v letošnjem Koledarju, sem prisiljen, da se oglasim k besedi. Ne radi napadov samih, ampak radi dejstva, da je šel dotični članek skozi moje roke in sem potemtakem jaz odgovoren za njegovo objavo. Mislim, da tistim, ki me poznajo, ni treba poudarjati, da ni bil moj namen sramotiti škofa Mahniča ne kot škofa ne kot misleca, značaja in bojevnika za katoliška načela. Povem pa tudi brez pridržka, da ga nimam za nezmotljivega in bi marsikatero njegovo trditev danes njegovi najgorečnejši zagovorniki ne mogli več zagovarjati. Ni moj namen, da bi to razglabljal na tem mestu; po petdesetih letih to ne spada več v dnevno časopisje. Danes gledamo tisto dobo že v toliki razdalji, da bi bil že čas, da bi se našel kdo, ki bi nam predstavil Mahniča in Gregorčiča takšna, kakršna sta bila v objektivni luči, in bi vse trditve za eno ali za drugo stran na podlagi tačasnih spisov, polemik in pisem tudi dostojno dokumentiral. To bi ne bilo ne Gregorčiču ne Mahniču v škodo, zadeva bi bila razčiščena in likvidirana, razni nedokumentirani očitki, ki se pojavljajo od časa do časa, bi izostali.

S kakšnega vidika sem presojal članek, ki sem ga del v Koledar? Videl sem, da ga je napisal človek, ki je bil v dobi spora z Mahničem pesnikov najožji prijatelj; z neke strani se mi je zagotovilo, da vsebuje članek nekatera dejstva, ki javnosti še niso znana. Jaz literature, ki se nanaša na omenjeni spor, podrobneje ne poznam, kot je ne poznajo tudi tisti, ki članek napadajo. Radi tega sem objavil članek kot literarno zgodovinski donesek k sporu med Mahničem in Gregorčičem, drugega namena z njim nisem imel. Ali je imel pisatelj namen sramotenja? Tudi temu bi oporekal. Če hočemo biti objektivni, ga ne smemo soditi ne iz sebe ne iz naše dobe. Jaz se nikakor ne čudim, če je mož članek tako napisal, kakor je napisan. Pisal ga je iz mentalitete enega dela Gregorčičevega kroga pred petdesetimi leti; bolestno je čuvstvoval z Gregorčičem in iz tega čustvovanja in iz miselnosti tistega kroga in dobe sta mu ušli dve ostrini. Le verujte, da bomo tudi mi starci čez petdeset let, če bomo pisali o bojih te dobe, le težko objektivni. Vse naše morebitne izjave bodo le doneski, iz katerih bo mlajši rod gradil svojo mrzlo, objektivno sodbo. **Saj vidimo, da pisec tam, kjer govori o dobi, ki nam je bližja, Mahniča hvali in povzdiguje.**

To je greh, ki je vzbudil toliko hrupa in napadov na «Goriško Matico»; upam, da ni tako velik, da bi ne našel zanj odpuščanja ne na tem ne na onem svetu. Čudim se sistematični gonji, ki je nastala iz tega. Nikakor ne moremo in ne smemo braniti in se upirati, da vsak list povê svoje mnenje o katerikoli stvari. Knjiga, kadar izide, je javna. Vsakdo jo ima pravico kritizirati. Toda, če kritika ni dobrohotna, vsaj resna mora biti. Niti na misel človeku ne pride, da bi radi vsake sodbe, ako tudi se ne ujema z resnico, polemiziral. Če pa nastane gonja, ki ni naperjena toliko proti spisu, kolikor proti književni zadrugi kot taki, se človek nehote vpraša po globljem vzroku tega ogorčenja. Ta gonja bi bila opravičljiva in razumljiva, če bi Goriška Matica sistematično sramotila krščanstvo in njene naprave. Tega pa ne dela. Res je pa, da «Goriška Matica» sistematično odklanja vse, kar bi lahko žalilo verski čut našega ljudstva. V teku let so iz cele vrste knjig in člankov našli njeni nasprotniki samo par stavkov, na katere so se obesili. Kakšen je tedaj pravi, globoki vzrok gonje? Zdi se mi, da se je ob neuspelem napadu na «Brata Frančiška» odprlo okence, skozi katero je posijal pravi namen. Nočem natolcevati. Vzemimo raje, da je bil vzrok napadov v prepričanju, da smo hoteli pisec, jaz in Goriška Matica sramotiti škofa Mahniča. Potrebna je bila razjasnitev, da tega namena ni bilo. To razjasnitev sem s temi vrsticami podal, tako izostane tudi vzrok za vsako nadaljnje napadanje in nesporazumljenje. Govoril sem.

France Bevk.

Razstava ženskih ročnih del Ženskega Dobrodelnega Udruženja v Trstu

se iz važnih razlogov prenese za osem dni in sicer se bo otvorila v soboto, 30. t. m. in bo trajala tri dni to je do pondeljka. 2. maja t. l. Na razstavo se sprejemajo tudi dela, izvršena izven tečajev Udruženja, v kolikor bo dopuščal prostor. Dela se bodo sprejemala v pisarni Ženskega Sveta, v ul. Torre bianca 39/I do četrtka, 28. t. m. Tečaji oddajo dela skupno naravnost na razstavljalni prostor.

Iz urada Pol. dr. Edinost v Trstu

Od prvega majnika dalje se vlagajo prošnje za popravo dohodkov na premično bogastvo za leto 1928. in sicer za kategorije B in C (izhajajoči iz industrijskih, trgovskih, kmetijskih in stanovskih podjetij) zasebnih davkoplačevalcev, med temi društva s kolektivnim imenom in navadnim komanditom in za zemljiške dohodke.

S tem dnem se vlagajo prošnje tudi za popravo dopolnilnega davka za leto 1928.

Knežak: Na identitetne izkaznice pritisnejo prstni odtis le zločinci; drugim ni treba.

Josip Stravs - Padež: Vaša stvar se nahaja v preiskavi; požurili smo rešitev do katere — upamo — ni več daleč.

M. Černjač - Rakitnik: Samskemu davku so podvrženi vsi neoženjeni moški med 25. in 65. letom starosti. Izvzeti so le katoliški duhovniki in redovniki, vojaki ki imajo gotove obveznosti. in oni, katerim je poroka zabranjena po členu 61 civ. zak. (umobolni).

Takega slučaja, kakor ste nam ga opisali, pa zakon ne predvideva ter končno ni zabranjena ženitev gluhonemim; pa so tudi sposobni za koristonosno delo.

Ne preostaja, kakor da izpolni navadno prijavo ter opomnite v tozadevnem stolpcu, da je v breme bratu, ker brez dohodkov.

M. - Postojna: Učiteljem je prepovedano prodajati učencem šolske potrebščine.

Tajništvo.

NOVI AVSTRIJSKI KONSUL

Kr. prefektura sporoča, da je bil z dnem 7. aprila 1927. podeljen g. Hermanu Ploenniesu kr. eksekvatur za izvrševanje poslov generalnega konsula avstrijske republike v področju Julijske Krajine in Zadra.

Pev. društvo Hajdrih na Proseku

sklicuje za danes dne 24/IV. ob 13. uri. v društveno sobo svoj redni 40. občni zbor.

Prosečani in ljubitelji naše pesmi, dolga je doba za nami! — Skoraj pol stoletja je bilo društvo Hajdrih steber našega kulturnega delovanja in njegove pesmi so donele po širni slovenski zemlji. Vendar so se večkrat tudi zbrali črni oblaki in nevihta je pretila, da uniči, kar se je v trudu in znoju pridobilo. Ali društvo Hajdrih je ostalo kot kraški hrast, kateri kljubuje divji burji in silnim vihram; marsikatera veja mu odpade ali deblo le ostane!

Svete tradicije in vzvišeni cilji so Hajdrihu v bodrilo. Hajdrih naj živi in mora živeti!

Vabi se posebno mladina naj se udeleži polnoštevilno tega občnega zbora.

Odbor.

POPRAVEK.

V vest o smrti Antona Abrama v včerajšnji številki se je vrinila neljuba tiskovna napaka. Prva vrsta 3. odstavka naj se čita pravilno: Pokojnikova **poštna** in delavna nrav (ne «sestra»).

Iz tržaškega življenja

Grozen samomor mladeniča

Včeraj zjutraj ob zori je neki železničar našel na železniški progi kakih 400 metrov od postaje na Vrdeli grozno raznesarjeno truplo; glava je ležala par metrov v stran od života, poleg druge tračnice; skoro v enaki razdalji pa je ležala leva noga, odrezana pod kolenom. Železničar je pohitel na postajo ter obvestil o žalostnem odkritju tamošnjega uradnika, ki je poklical na lice mesta orožnike. Ti so ugotovili, da gre za samomor. To je pozneje potrdila tudi sodna komisija. Na podlagi neke listine, ki so jo našli pri njem, se je dognalo, da je samorilec 19-letni Albert Majcen; ni pa bilo mogoče natančno ugotoviti njegove istovetnosti. Tudi se ni dalo dognati, kaj je nesrečnega mladeniča privedlo do obupnega koraka. Okoli 12. ure, ko je sodna komisija dovršila svoj izvid, je bilo samomorilčevo truplo prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Smrtna nesreča v škedenjskih plavžih

Včeraj zjutraj se je dogodila v škedenjskih plavžih grozna nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Okoli 5. ure je delal pri pečeh za proizvajanje koksa med drugimi delavci tudi 27-letni težak Sergij Palumbo, stanujoč v ulici Scalinata št. 7; bil je zaposlen pri stroju, ki zalaga peči s premogom. Med delom se je Palumbo hotel oddaljiti po nekem opravku od stroja, toda pri tem se je iz neznanih vzrokov približal posebni pripravi, ki poriva premog v peč. Nesreča je hotela, da ga je priprava, ki ima obliko velikansk. svedru podobnega vijaka, zgrabila za obleko in ga potegnila v svoj tir. Zapazivši nevarnost, ki je pretila njihovemu tovarišu, so navzočni delavci naglo ustavili stroj. Toda bilo je že prepozno; ogromni vijak je nesrečnega mladeniča že grozno zmečkal in mu polomil ude; ko so ga kmalu nato rešili iz strašnega položaja, je bil siromak že mrtev. Smrt je nastopila — kakor je dognal zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta — skoro hipno.

O grozni nesreči, ki je vzbudila med delavstvom v plavžih zelo mučen utis, je bila obveščena oblast. Uvedena je bila stroga preiskava, katere izid pa ni še znan. Pozno popoldne je bilo truplo nesrečnega delavca prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Tržaško sodišče

TRŽAŠKO SODIŠČE.
ROP.

Marcel Krassovich je stal 22. t. m. pred tukajšnjim kazenskim senatom obtožen zelo teškega zločina. V pripovedovanju prič se je dogodek, ki je privedel Krassovicha pred sodišče odigral približno tako:

Dne 15. marca t. l. sta imela službo v okolici trga Libertà vicebrigadir finančne straže Josip Lossuoso in finančni stražnik Anton Bertolich. Krog polnoči omenjenegu dne sta zagledala na trgu dva moška, ki sta se naravnost bojevala. Bila sta vsa krvava, vendar pa nista hotela odnehati, tako da sta morala oba vročekrvneža slediti stražnikoma na komisarijat glavnega kolodvora, kjer ju je zaslišal agent Latino. Tam je eden povedal, da se imenuje Marcel Krassovich, drugi pa Anton Schiullaz. Poslednji je povedal, da je prebil ves večer v družbi s Krassovichem. Pila sta cel dan v več gostilnah. Ko sta šla iz kolodvorske restavracije sta hotela najeti kočijo. Schiullaz je hotel plačati in potegnil iz žepa listnico. V tistem trenutku mu je Krassovich iztrgal listnico in zbežal. Schiullaz je tekel za njim, ga vjel in zahteval od njega listnico. Ta mu jo je vrnil toda prazno. Tedaj je začel boj. Schiullaz, ki je bil šibkejši, je potegnil žepni nožič in ranil opetovano Krassovicha, ki pa ni hotel odnehati dokler nista posegla vmes stražnika.

Krassovich priznava dejanje. Pri njem so našli 50 lir, ki jih je odnesel Schiullazu. Pravi pa, da je bil pijan. Vrhu tega še trdi, da je rop insceniral za šalo in da ni mislil, da bo imel ta take posledice. Ko je zagledal v rokah tovariša nož, se je seveda moral braniti.

Schiullaz izpove v smislu obtožnice in tako tudi imenovana stražnika.

Branil je Krassovicha odvetnik Kezich.

Sodišče ni sprejelo izgovorov Krassovicha in ga obsodilo na 1 leto in 3 mesece ječe in eno leto ptva.

TELESNA VZGOJA

SPORT

C. S. Stella - Prosveta 3-2

Tekma je res zadovoljila prisotno občinstvo. Živahna, tehnično lepa, polna razburljivih momentov je držala v težkem pričakovanju prisotne.

Da spregovorim nekaj o sestavi čet. Prosveta si je za to priliko izposodila nekaj igralcev drugih bratskih društev, da tako izpolni šibkejše lastne igralce. To je mogoče škodovalo napadu, ki vsaj v začetku ni imel organične skupne igre: Marsikatera dobra prilika je bila radi te okolnosti zgubljena. V obrambi je Kaligaris dobro zastopal vratarja Deklevo, ki je radi rane, zadobljene v prejšnji tekmi, počival.

Najboljši sestaven del Prosvete je tvorila obrambna linija, kjer je branilec Kobal naravnost briliral. On in Kuferšin (kap.) sta bila najboljša moža na igrišču.

C. S. Stella je takoj napravila dober vtis. Hitra, lahka igra, ki je našla v napadalnem triju res dobre zastopnike. Golobič je bil najnevarnejši igralec tega dela.

Obramba granitna. Steblaj je tu močno kraljeval.

Vratar siguren v plasiranju. Obe četi ste se kavalirsko obnašali. Mali incident med dvema igralcema nasprotnih si čet je sodnik takoj udušil. Igralca sta morala zapustiti igrišče.

Vsekakor pa je dobro delo naši publiki, da je Prosveta pokazala visoko umevanje discipline in reda. C. S. Stella je na igrišču malo preglasna. Sodnik je popolnoma zadovoljil.

Stella močno napada, da bi že v kali stisnila četo Prosvete k tlom in jo že v prvem začetku demoralizirala. Ali dobili so Stellaši v obrambi Prosvete trdo kost. Goala ni hotelo biti. Prosveta se ojunači. Preide iz obrambe v napadalno fazo in nevarno ogroža vrata Stelle. Mogočen izpad Steblaja da napadu lastne čete možnost, da lahko zopet napada. Obramba Prosvete močno deluje. Roka! Kazenski udar! Goal! Na jako zvit način zabije igralec Stelle žogo v vrata.

Prosveta se prebudi in žilavo vstraja v napadalnem in obrambnem delu. Zaman. Kljub krasno izpeljanim napadom noče in noče priti goal. Pač pa zabije Stella v krasni fugi krila neubranljiv goal v mrežo Prosvete.

Drugi polčas pričenja v revanšnem delu Prosvete. Obramba Stelle dela na vse pretege. Nič. Upanje prisotne publike pada popolnoma, kadar zabije Stella tretji in svoj zadnji goal.

Ne pa tako igralcem Prosvete. Kot levi se vržejo v boj. Obramba ne dopusti več napadu Stelle, da zaznamuje strela v vrata. Kaligaris pa ubrani vsak nevarnejši strel.

Tu se vzbudi navdušenje publike mahoma. Prosveta pričenja v krasnimi, tehnično popolnimi napadi na vrata Stelle. In zaželjeni goal pride. Cek, levo krilo Prosvete, zabije iz lepo kombiniranega napada neubranljiv goal. Publika burno pozdralja naše atlete.

Zopet pritiska Prosveta močno na skrajni del nasprotnega igrišča. Briščekcrossira, vratar Stelle skuša ubraniti ali žoga gre mimo njega, Tominc jo neubranljivo položi v mrežo Stelle.

Napadanje Prosvete ne konča. Roka Stelle! Kazenski udar! Strelja Tominc. Publika glasno vzklika po izenačenju rezultata. Nič. Tominc strelja visoko.

Koj zatem zažvižga sodnik konec tekme.

Naši so bili povsem kos svoji nalogi in kljub izgubi figurirajo kot atleti ravno tako popolni kot drugorodni igralci.

Revanšna tekma bo značila brezdvomno uspeh belo-modrih.

R. F.

IGRIŠČE V ROCOLU
Obzor - Tommaseo.

Danes popoldne ob 16. uri se srečata četi gorinavedenih društev v prvenstveni tekmi.

Ker bo ta tekma določila več ali manj četo zmagovalko letošnjega prvenstva, je upati, da bo tudi tokrat vladalo za ti dve četi isto zanimanje, kot je bilo vsakkrat.

Vrhu tega pa bo tekma resna in kavalirska, kar je razvidno že iz imena čet, kateri dobro poznamo.

Pred to tekmo ob 14. uri se srečata četi Obzor II — Sparta v tekmi za spominske plošče S. U. Tudi ta tekma obeta biti zelo zanimiva, zato mora brez izjeme vsak športnik dobro vedeti, kam naj krene danes popoldne.

M. D. Sv. Ivan (komb I. in II.): Š. O. Zastava 2-1 (0:1)

V četrtek, dne 21. t. m. sta odigrali goriomenjeni četi prijateljsko nog. tekmo na igrišču v Bazovici. Sportni odsek «Zastava» iz Lonjerja je odigral tokrat svojo prvo tekmo. Nastop Lonjercev nas je prijetno iznenadil, ker že iz razmerja goala se vidi, da so se dobro držali. Zadnji goal je padel iz enajstmetrovke. Opazilo pa se je, da manjka mladi četi «Zastava» trenaža. V prvem polčasu so vzdrževali tempo, katerega so jim diktirali Svetoivančani, dočim so v drugem polčasu podlegli. Svetoivančani so še precej dobro igrali, ako pomislimo, da nimajo lastnega igrišča, kjer bi trenirali. Mladi četi Š. D. Zastava želimo najboljših uspehov v bodočnosti. Naj vas nikar ne plaši prva poskušnja, ampak vztrajajte ter pridno se trenirajte!

Šport

VELIKI SPORTNI DAN NA IGRIŠČU S. D. ADRIJE.

DANES, 24. t. m. ob 2. uri 30 min.
Adria-Prosveta nogomet — Adria-Prosveta hazena.

Brez predhodne reklame, brez pompa se je pripravil za naše občinstvo nepričakovano ta veliki športni dan, ki bo spremenil brezdvomno marsikateri družinski nedeljski program. Ne vemo, ali je sploh potrebno govoriti o važnosti obeh prijateljskih tekem, ki imata poleg drugega tudi namen, da zbrišeta žalostni vtis, ki ga je pustila zadnja prvenstvena tekma med gornjima društvoma.

V pojasnilo sportnega pomena današnje nogometne tekme bodi merilo krasni izid tekme Prosvete s. C. S. Stella, enega izmed prvakov v prvenstvo tržaških prostih.

Tekme pričnejo točno ob 2. uri 30 minut.

Naše občinstvo velikih srečanj gotovo ne bo manjkalo v hrepenenju, da vidi naše modre in modrobele v plemenitem boju.

Tudi tekma hazene vzbuja vseobče zanimanje.

Torej točno ob 2. uri 30 minut na igrišču pri Sv. Andreju, v ulici Calvola (tramvajska proga št. 9!)

Kakor znano je ob 13. uri nogometna tekma druge divizije.

S. D. Adria.

Danes naj se predstavijo najkasneje ob 2. uri in pol na igrišču S. D. Adrije sledeči igralci: Rupena I. in II. Steblaj, Kocjančič I. in II., Cesar, Bizjak (!), Saksida I. in II. Vrbec, Stolfa, Košuta, Pečar Šugan in Krpan. Vsi brezpogojno! Proti manjkajočim bom postopal disciplinarno. — Vodja.

Hazena Adrije — prva četa — naj se brezpogojno predstavi na igrišču najkasneje ob 2. uri pop. Naj ne mankata g.čni Vilma in Anica I. Gčna Marangonova je naprošena, da pride! Tudi rezerve morajo biti na igrišču! — Vodja.

Recol - Sv. Ivan.

Zaželjeni dan je tu. Ura začetka tekme se bliža. Marsikdo se vprašuje, kam bi današnji dan. Sportniki, vam je dana prilika, da se dobro pozabavate, da prisostvujete krasni napeti tekmi, ki ji še letos ni bilo para. Danes ob 16. uri na bazovško igrišče!

D. K. N. Tommaseo

Danes se zberejo vsi nogometaši ob 14.30 v društvenih prostorih ali pa ob 15.30 na igrišču v Rocolu. — V. N. P.

Iz tržaške pokrajine

IZ PREBENEGA PRI DOLINI

Veselica, ki jo je imel prirediti naš pevski zbor na velikonočni ponedeljek, se bo vršila danes popoldne ob 3. uri na prostem. Sodelovala bodo bližnja bratska pevska društva in godba iz Doline. Preskrbljeno bo za dobro postrežbo.

Na veselo svidenje danes v Prebenegu!

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

LJUDSKO GLEDALIŠČE
Trgovski dom

Danes ob 15. uri se ponovi velezabavna, satirična komedija v 5 dejanjih Molièrov «Skopuh». Igra se v kostumih. Konec predstave pred 18. uro. Režira Košuta.

NEDELJSKE PRIREDITVE

1. **Ljudsko gledališče - Trgovski dom v Gorici. Molièro-jeva komedija v 5 dejanjih: Skopuh. Pričetek točno ob treh popoldne.**

2. **Rudniško gledališke - Idrija. Ivan Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica. Zvečer.**

3. **Gasilni dom - Bovec. Poslednji mož. Popoldanska predstava.**

4. **Društvena dvorana - Šmarje. Veseloigra «Pri belem konjičku». Popoldan.**

Davek za trgovsko-obrtno zbornico

Do 2. maja so razstavljeni seznami za davek trgovsko-obrtni zbornici za leto 1927.

Rok za polaganje rekurzov proti vpisom v te sezname poteče 10. maja.

Invalidno udruženje

Invalidno udruženje opozarja svoje člane, da naj do 24. maja urede svoje izkaznice za leto 1927.

Člani se lahko obračajo na tajništvo sekcije v ulici Dante št. 12 od 9-12 in 4-7.

Davek na samce

Industrijelno udruženje, Zveza trgovcev in goriška pokrajinska delegacija za prevoz opozarjajo vse prizadete, da lahko vplačajo po najnovejših določbah ministrstva delodajalci ono svoto, ki jo morajo plačati za svoje uslužbence kot določni davek na samce, pri goriški podružnici banke d'Italia brez vsake globe najkasneje do 26. aprila.

Odprte lekarne

Danes v nedeljo dne 24. aprila 1927. bodo odprte v Gorici sledeče lekarne: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden lekarna Kürner, Corso Vittorio Emanuele III št. 4.; do ene ure popoldne pa lekarni Cristofoletti, na Travniku št. 14 in Giubich, via Rabatta št. 18.

Štiri in dvajseti cenik važnejšim jestvinam v prodaji na debelo

Tozadevna komisija pri goriški trgovski zbornici pod predsedstvom g. Orzana Antona je priobčila štiri in dvajseti cenik važnejšim jestvinam v prodaji na debelo, ki je veljaven od 19. aprila dalje na goriškem trgu. Posamezne cene so se določile kakor sledi: riž boljše vrste od L 190—195; riž navaden od L 185—190; koruzna moka rumena od L 95—96; testenine navadne (z zabojem) od L 305—310; sladkor v kristalih od L 690 do 693; semensko olje od L 685 do 690; domača slanina od L 810 do 820; amerikanska slanina od L 630—640; mast od L 740—750; kolonijalna kava navadna od L 2050—2100; polenovka od L 430—440; ječmen št. 10 od L 180—185; fižol druge vrste od L 165—170; fižol prve vrste od L 185—190; krompir od L 95 do 100. V teh cenah seveda ni všteta užitnina.

PRIČETEK POMLADANSKE IZVOZNE SEZONE.

Smo že v tako kasni spomladi, na koncu meseca aprila, da radič, špinača in druga podobna zelenjava ne prevladujeta več goriškega izvoznega trga, ker je tudi v mrzlejših severnih krajih že toliko solnca in toplote, da imajo že prvo domačo zelenjavo. Smo pa že v pričetku velike izvozne pomladanske sezone goriškega izvoznega trga. Špargiji so že v pričetku izvoza, črešnjam pa tudi že polagoma zori čas izvažanja.

Huda ura 11. in 12. aprila pomešana s točo ni napravila na sadnem drevju one škode, kot se je sprva bilo bati. Toča je imela svoje središče nad mestom Gorico. Sedaj, ko sadje polagoma zori, je mogoče ugotoviti, da ni napravila toča prav nikake škode črešnjam, le nekoliko škode je povzročila breskvam in zgodnjim vrstam hrušek. Letošnje vreme po mnenju kmetovalcev naravnost dobro kaže za letino črešenj. V času cvetenja ni bilo ne pretoplo, tako da bi cvetje prehitro ovenelo, pa tudi ne premrzlo, tako da kažejo črešnjeva drevesa obilo mladega sadu. Ako seveda dobri brez vremenskih neprilik ves nastavljeni sad, ne bo upati na tako ugledne cene ko lansko leto radi visokega tečaja lire Zanimanje inozemskih trgovcev iz Češke in Nemčije je pa precejšnje in obeta dobro.

Špargiji.

Špargiji so že kakih 14 dni na izvoznem trgu. Pričeli so z začetno visoko ceno 12—14 lir, pa so hitro popustili ter se držali še vedno okoli velikonočnih praznikov. Slabo vreme je zakasnilo špaglje, tako da jih je bilo v času največje potrebe o velikonočnih praznikih razmeroma malo, zato jim je bila cena zelo visoka. Šele prav zadnji dnevi, tako n. pr. petek 22. t. m., so potisnili ceno na 3 lire. Ta cena se utegne vzdržati tekom izvozne sezone. Bo pa še nekaj časa nekoliko višja.

Na trg prihaja sedaj 15—20 kvintalov blaga. Ker so se pa špargljevi nasadi v goriški okolici precej pomnožili, bomo imeli v polni sezoni 50—60 kvintalov dnevno na trgu, kar pa še vedno ne predstavlja predvojne količine.

Trgovci-izvozničarji so v sporazumu s trgovsko zbornico določili dolžino špargljev na 18 cm. Kmetje se seveda čutijo s tem nekoliko prizadete, ker so udarjeni pri teži. Konkurence drugih dežel z obilnim pridelovanjem špargljev pa nujno nalaga tako skrajšanje. Posebno Istra prideluje sijajne špargije, obilo špargljev se pridela v bližnji Furlaniji in Benečiji. Povpraševanje po špargljih je letos veliko iz Češke, Jugoslavije in Nemčije. Nemška Avstrija, ki je bila v prejšnjih letih dober odjemalec, letos le malo povprašuje po tem blagu. Nasprotno pa Zagreb postaja vedno krepkejši povpraševalec po naših špargljih.

Špargljevi nasadi se vedno bolj širijo v goriški okolici. Le škoda,

da ljudje v prvih dveh letih ne pustè v miru novih nasadov, ampak hočejo že kar prvi dve leti imeti od njih kar največjo korist. S prezgodnjim rezanjem špargljev mu precej škodijo.

Precej bo vplivalo na razvoj izvoza in cene špargljev visoki tečaj lire, ki bo ostrašil marsikaterega inozemskega kupca.

DORNBERG.

Danes bomo imeli pri nas eno izmed redkih prireditev tudi naše širše okolice. S sodelovanjem bratskih sosednih zborov priredi naš pevski zbor «Dolenje-vipavski koncert», pri katerem nastopajo pevski zbori s pesmimi kakor sledi: 1. **Črniče:** Laharnavo Škrjanček; 2. **Vogersko:** Pet. Jereb. — Jutranja, meš. zb. in V. Vodopivec — Ves dan pri oknu, meš. zbor. 3. **Saksid:** P. H. Sattner — Na planine, meš. zb. in češka narodna — Ptički», meš. zbor. 4. **Založe:** Vipavski dol — meš. zbor. 5. **Dornberg:** Ant. Foerster — Razbita čaša, moški zbor in A. Mav. — Tinica, mešani zbor. 6. **Batuje.** Dr. G. Krek — Žitna bitka, meš. zbor in I. Klemenčič — Oj poglejte ptičke, meš. zbor. 7 Združeni zbori skupno: V. Vodopivec — Vojaci na potu, moški zbor; St. Premrl — Pesem o belem dnevu, meš. zbor in O. Dev — Veterček po zraku gre, mešani zbor.

Prireditev se vrši v dvorani Ljudske posojilnice in prične točno ob 4. uri pop.

KOLK PRI AJDOVŠČINI

«Petelinček je zapel, danica je prišla, je fantič od mene šel, jaz sem se jokala». To pesemco so zapeli neko nedeljo trije mladeniči v gostilni, Škratelj po domače imenovani. Še preden se je odpel zadnji verz, so se pevci vzeli na zapisnik. Čez par dni so bili omenjeni pevci in še dva druga pozvani pred ajdovsko sodnijo, kjer so se oglobili vsak na 10 L in na plačilo sodnijskih stroškov v znesku 35 lir.

MIREN

Najdeno truplo

V četrtek zvečer so potegnili iz Vipave na jezu (pri Šelu) truplo nepoznanega moža, ki je moral biti že delj časa v vodi. Mož je imel kakih štirideset do petdeset let. Oblečen je bil bolj preprosto in zdi se, da je iz delavskih slojev. Pri njem so dobili sto in devetdeset lir. V petek je prišla iz Gorice komisija, da je zadostila zahtevam zakona. V mirenski mrtvašnici je ležalo truplo do sobote, ko se je pokopalo. Poizvedbe, kdo, odkod in kaj je iz vode potegnjeni mož, so ostale popolnoma brezuspešne.

ČRNI VRH.

Redki lovski blagor.

G. Viko Rudolf iz Črnega vrha je ustrelil dva prekrasna divja petelina, ki po velikosti in izredni lepoti častno dopolnjujeta zbirko slovenskih lovskih trofej. Tovariši lovci čestitajo svojemu tovarišu pa čeprav z nekoliko prikrito nevošljivostjo.

IZ PEVME.

Zelo poredko se oglašamo iz naše vasi. Ni tudi bilo posebnega za javnost, kajti tožiti o mizeriji in to povzročujoči brezposelnosti, se zdi človeku mučno. Zato se danes oglašamo, ker nudimo veselo novico, da se je pred časom obnovilo prosvetno društvo «Prapor». Sprva je sicer zelo živahno delovala knjižnica, a delovanje se je moralo omejiti le na to panogo. Izredni požrtvovalnosti pevovodje in organista g. Školarisa se je zahvaliti, ki je posodil svoj harmonij, da je društvo začelo tudi s pevskimi vajami ter sodelovalo že po 14dnevnem času (morda 4 vaje) s pevsko točko na velikonočni prireditvi bratskega Sentmaverskega društva. Poleg tega pa je pelo tudi v cerkvi latinsko mašo na velikonočne praznike. In vse to je zmoglo v tako kratkem času. Ne bi tega omenjal, a hočem **«podčrtati»** neresnične vesti, ki jih širi neki slov. goriški list, češ da je bilo naše «liberalno» društvo ustanovljeno z edinim smotrom, da dela razdor. — Svoje delovanje smo razširili tudi na dramsko panogo in pripravljamo sedaj svojo prireditev, a o tem drugič. Vedež.

IZ ŠTANJELA.

V noči dne 18—19. 4 so neznanci pomazali z izzivalnimi napisi kamen akžipot pri postaji. Na kamnu so se čitale «SHS.» «Živio Alesander» in Radić.

Vaščani so na splošno razburjeni in gredo na roko oblastvom, da bi se krivci izsledili.

Mnenje vaščanov je, da tisti, ki je napisal to po kamnu, je napisal z namenom, da bi škodoval Štanjelu.

Vsi vaščani brez izjeme obsojajo to dejanje.

Znanost in umetnost

«SKAPINOVE ZVIJAČE» V RENČAH

Pravili so mi, da je oder (mislim na igralce) v Renčah — med najboljšimi podeželsk. odri. Pretečeno nedeljo, ko so igrali Molièrovo veseloigro «Skapinove zvijače», sem si ga ogledal. Po pravici povedano, da sem radoveden pričakoval, da se zastor razgrne. Prvič je Molière na podeželskem odru že sam na sebi nekaj drznega; drugič sem bil radoveden, kako bo režija pojmovala dobo, v kateri se igra godi, in tretjič, sem bil celo prepričan, da bo igra igrana v modernih oblekah. No, čemu tudi ne? Če igrajo celo Hamleta v fraku, zakaj bi ne zamenjali kostume rokokò za našo nošnjo. — Vsa moja slaba pričakovanja so se izjalovila. Bil sem prijetno presenečen. Igra je bila igrana v kostumih rokokò z belimi vlasuljami tedanje zelo elegantne in za naše pojme zelo bedaste mode; igra je bila časovno dobro pojmovana in — tudi dobro igrana. Priznam, da kritika podeželskih igralcev ne sme meriti z istim merilom kot meščane, vendar bi mogel na renških igralcih uporabiti tudi strožje merilo, in bi ga povoljno prenesli. Kadar diletanti igrajo tako, da človek od hipa do hipa pozablja, da ima diletante pred seboj in mu nudijo užitek s svojo igro, moremo z mirno vestjo reči, da je predstava dobro, nad vse dobro uspela. To moremo trditi tudi o renški predstavi.

Dejanje igre sloni skoraj samo na Skapinu in na njegovih zvijačah. Skoraj polovico besed ima on. Igra dvojno igro, eno pred očmi oseb, ki ga obdajajo, drugo

(Dalje na IV. strani)

Anica Obersnel
Alojzij Furlan
poročena (541)
Barkovlje-Greta, 23. aprila 1927.

Ob priliki obhajanja srebrne poroke
Emilije in Vekoslava Plesničar
čestitajo in želijo vse najboljše
hvaležni otroci.
TRST, 24. aprila 1927. 542

SPLOŠEN
20%
POPUST
DO PREKLICA
NA VSE ITALNEOTNE CENE
OHLER

✝

Potrta neizmerne žalosti naznanjam tudi v imenu ostalih sorodnikov, žalostno vest, da je moj nad vse ljubljeni in predobri soprog

JOSIP TERČIČ

v dobi 48. let, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb dragega in nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek, 26. t. m. ob 14. uri iz hiše žalosti ulica Parini št. 13.

TRST, 24. aprila 1927.

Karla Terčič roj. Stegovec, soproga.
Marija, mati, **Anton,** brat, **Marija, Antonija, Štefanija, Emilija,** sestre.
Nečaki, nečakinje in ostali sorodniki.

Odlik. pogr. podjetje Nuova Impresa Corso V. E. III 47.

ZAHVALA

Ob priliki smrti našega nepozabnega brata in strica

Franca Kocjan

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin pokojnika in onim, ki so ga spremili k večnemu počitku. Bog plačaj!

ŽIRJE, 23. aprila 1927.
(538) **Žalujoči ostali.**

ZAHVALA

Podpisana se iz dna srca zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način izkazali poslednjo čast

Mariji Škamperle

Posebna zahvala veljaj vsem onim darovalcem vencev in cvetja.

PROSEK, 24. aprila 1927.
(537) **Žalujoči ostali.**

AKO HOČEŠ KAJ BOLJŠEGA

za večerjo in kosilo, kupi testenine PEKATETE. A le one so zanesljivo prave, ki se dobijo v zavojih po ½ kg z napisom PEKATETE. (510)

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 455

Radiotelegrafija Nadaljevalni tečaji dnevni in večerni tečaji. Vpisuje se vsaki dan. Vse vrste aparatov za oddajanje in prejemanje s zakiopnico ali kristalom. Oddajanje z aparatom Weasthone, sličen onemu v Speziji, ki služi za izpite za dosego diplom. Zavod je avtoriziran od naučnega ministrstva, eden izmed najboljših v Italiji. Posebni tečaji za gospodične, ki želijo nameščenja na kopnem ali na morju. Zavod za dosego mest za naše diplomirane bodisi na kopnem ali na morju. Obiščite naš informacijski urad. Ravnateljstvo radiotelegrafičnega zavoda «Alessandro Volta» Via S. Francesco 31 ali pri združenih zavodih «Battisti-Galilei» Via Battisti 10. 346

KAKAO De Jong's, holandski, zaslužuje prednost radi njegove pristnosti in izborne kakovosti. 513

HLAPEC za delo pri trtah se išče. Naslov pove upravništvo. (518)

ANGLEŠKO, nemško, poučuje uradnik. Pripravlja za izpite. Gre tudi na dom. Rossini 2, vrata 13. (519)

15-LETNA deklica išče mesto za lahka dela v pisarni ali skladišču. Naslov pri upravništvu. (520)

STROJ za pokalice in decimalno tehtnico, ki nosi 20 q, prodam. Ukušić, Pazin. (521)

15-LETEN vajenec se išče za trgovino jestvin v mestu. Naslov pri tržaškem upravništvu. (522)

KOLO prodam. Scoglietto, Guardiella 97, Sv. Ivan. (523)

SOBICA se odda pri ugledni družini. Via Ginnastica 45, I. (524)

POSTELJA se odda delavcu. Via Francesco Rismondo 12, I. Petrovič. (525)

PRODAJALNA sadja in zelenjave se proda. Via Ginnastica 43. (527)

SOBO in kuhinjo oddam v najem zakoncema. Naslov pri tržaškem upravništvu. (526)

ANGLEŠKO, nemško, jezik in korespondenca se poučujejo. Ufficio correspondenza. Corso Garibaldi 4. 464

A. MARC, urarna in zlatarna, Ajdovščina 17, ima v zalogi vsakovrstne švicarske in druge ure, zlate in srebrne predmete. Sprejema v to stroko spadajoča popravila. Prvovrstno delo zajamčeno. Cene nizke. 463

POROČNA soba, nova, vzmeti 1250, druge mahagonijeve, bukove, topolove prodam po konkurenčnih cenah. Fonderia 10. Skladišče. (Piazza Ospitale). (528)

4000 do 5000 sežnjev zemljišča, pri cesti, v okolici, kupim. Naslov pri tržaškem upravništvu. (529)

KUHINJO in sobo, prazno, oddam. Via Petronio 2, vrata 12. (530)

MOTOCIKLISTI! V novoodprti prodajalni Cremascoli, Via S. Lazzaro (za cerkvijo sv. Antona) dobite vse potrebščine. Motocikli Guzzi, Bianchi, Gilera, Harley-Davidson in Harlette (motor Puch). 316

KOLESA Stucchi, Legnano, Wolsit, Rapid. Specijaliteta koles za ženske in otroke. Ciklvmotorji Mafalda, D. K. V. Mafalda, Sandart. Motocikli B. S. A. Delavnica za poprave. Tvrdka Lantschner, Trst, Via Roma, blizu glavne pošte. 317

PREVODI, trgovski, tehnični, angleški, nemški, francoski, italijanski. Ufficio correspondenza. Corso Garibaldi 4. Prepisovanje na stroj. 464

VZORCI, papirnati za ženske in otroške obleke, specijaliteta tailleurs, se izdelujejo. Atelier Chic. Corso Garibaldi 4. Krojačnica prvega reda. 464

CITRE, znamka «Stradella» 31 strun, z zabojem, v najboljšem stanju, se prodajo po zmerni ceni. Naslov pri upravništvu. 512

35-LETNA želim znanja v svrho ženitve z vdovcem ali priletnim gospodom. Ponudbe pod «Sreča» na upravništvo. 515

KVAS najboljše vrste Soc. Ligure Lombarda po L 5.30 kg. pri F. Raubarju v Ajdovščini. 313

PRSNI SIKUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani 42. 379

SMILAJOD (Trpoški sok), izborno sredstvo proti arteriosklerozi, revmatizmu in težkemu dihanju, kašlju in kataru, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let, se prodaja samo v lekarni Castellanovich, Trst, via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Istria). 470

BABICA avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 472

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče, Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, tel 20.64. 408

Urad. Rag. Gius. Bellizzi
Trst, Via Tiziano Vecellio št. 9.
Davčna konzulenca: davki, pristojbine, konkordati za osebno dohodarino, prizivi, razp titev plačil, povračila, uredba vknjižb na stavbe in zemljišča.
Juridična konzulenca: prijateljske poravnave, sodni konkordati, delitev premoženj, ustanovitev društev, sestava pogodb. (540)
Administrativna konzulenca. Podelitev državljanstva, dovoljenja in prenos dekretov za javne prostore, vojna odškodnina, vestna izpeljava zadev z deželnimi, centralnimi in diplomatičnimi uradi.

SEMENA
v bogati izberi, najboljša, prvovrstna, garantirana
prodaja samo
SEVER & COMP.
Trst, Via Machiavelli 20
Cenik brezplačno. (539) Cenik brezplačno.

MNOGO TRUDA-ZASTONJ....
— Imam skoraj zlomljene roke od truda in pri vsem tem ne morem popolnoma odstraniti umazanosti.
Jaz pa, odkar rabim mile ILCO, se ne utrudim in imam belo perilo kakor sneg....
ILCO
ILCO

DAJAJTE PREDNOST
holandskemu kakao
DE JONG'S
radi njegove pristnosti in izborne kakovosti.

NA OBROKE
NAJNOVEJŠI DOHODI.
Obleke, blago v velikanski izberi, svilenine, perilo, obuvalo, površniki, dežni plašči, dežniki itd. Cene in pogoji, ki se ne bojijo konkurence. Krojačnica I. reda.
„AL VERO RISPARMIO", Via Roma 3, III.
418

Centrifugalne
SESALKE
„VOGEL"
za vsako tekočino.
Močne v delovanju.
Specijalizirana tovarna sesalk
„VOGEL"
Trst, Via Battisti 20, tel. 33-04

VELIKA SKLADIŠČA
Tvrdke G. PAULATTO & Ci.
(prej A. BUTTI)
Via Mazzini 32 Via Dante 10
Bogata izbera
volnenin, bombaževin, svilenin, perila, zaves, preprog, pletenin, izdelkov itd. itd.
Bogata zaloga drobnarije
Velikanska izbera okraskov in modnih potrebščin.
Posebne dobave za šivilje in modistke
Jako zmerne cene. 217
Oglete si naša okna

PODLISTEK (83)

V. I. KRIŽANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

Bankirju se je krčilo srce, ko se je ogledal po bornem bivališču: vse v njem je izdajalo skrajno revščino; dve slamnati stolici, stara skrinja in postelj, pokrita z obrabljeno odejo in z blazinami iz kariranega platna so tvorili vso ženino opremo. Nehote se je spomnil na razkošni Rutin buduar, njeno prijazno in udobno spalnico, ki je bila prevlečena z višnjevim atlasom in s posteljo, ki je bila okrašena z dragocenim ogrinjalom in čipkastimi navlečkami. Kako je mogla nesrečna ženska živeti v tej sobici? Kako je mogla pasti tako nizko?...

Suh kašelj, ki je odmeval iz peričine sobe, ga je predramil iz misli in zdrznil se je. Nato je zaslišal utrujen glas:

— Neki gospod da me čaka, pravite? To mora biti pomota, jaz ne poznam nikogar.

Bankir je nehote stopil v senco, da ne bi ga takoj spoznala.

Vstopila je Ruta, ki je bila oblečena črno.

— Mama, mama, poglej! — je vpila deklica ter ji stekla naproti, medtem ko je mati zapirala duri.

Toda deklica je nenadoma umolknila. Mlada ženska se je okrenila ter iskala z očmi neznanca. Njen prestrašeni pogled je obstal na možu, ki je stal pri postelji. Ona ni zapazila izraza žalosti in sočutja v njegovih očeh; iztegnila je roke, kakor bi hotela odpoditi prikazen, nato je opotekajoč se napravila nekaj korakov nazaj in bila bi padla, ako je ni bankir pridržal in posedel na stol. Prestrašeni otrok se je skril v najbolj oddaljeni kot.

Samuel, našel si me, kruti človek! — je zašepetala bolnica. — Ah, zakaj nisem vzela strupa, ki si mi ga tedaj dajal! Ti bi bil manj maščevan, a jaz bi ne bila tako nesrečna!

Pridušen stok je prekinil njene besede; vnovič je zakašljala in bankir je z grozo zapazil kri na robcu, ki ga je bila nesla k ustnam.

— Nesrečna ženska, ne spominjaj me na dejanja, zaradi katerega sem toliko pretrpel. Prišel sem, da popravim svojo krutost in te zopet peljem pod svojo streho, ki bi je ne bila ostavila, če bi bil jaz s teboj človeški ravnal.

Sklonil se je k njej in položil roko na vlažno, pekoče čelo.

Mlada ženska je uprla vanj začudeni, nezaupni pogled.

— Ali si ti to, ki govoriš, Samuel? Ali se mi samo zdi, da čujem te dobre besede? Toda ne, na očeh ti vidim, da si se zelo ipremenil in da je tvoje srce ostopno usmiljenju. Torej ne odbij mi poslednje prošnje: vzemi otroka v svojo oskrbo, pozabi na njegovo pokolenje in reši nedolžno bitje uboštva in sramote.

— Oba vaju vzamem k sebi. Ti ozdraviš, Ruta, in Bog nam pošlje, če ne srečo, vsaj mir.

Bolnica je odmajala z glavo.

— Zame je vse končano, — je odgovorila z žalostnim nasmehom, — moji dnevi so šteti, to vem; pusti me moji usodi. Kaj bi jaz nesrečnica, umirajoča in osramočena, počela v tvoji bleščeči hiši? Zdaj, ko vem, da je bodočnost mojega otroka zajamčena, mirno umrem.

— Nehaj, Ruta, samo Bog nas more soditi in jaz nisem nobenemu dolžen odgovarjati za svoja dela. Ti prideš z menoj v Pešto; če ti je umreti, boš umrla v hiši svojega moža. Zdaj pa na svidenje; jaz nečem, da bi prevedla noč v tem brlogu; napravim potrebne ukrepe, pošljem ti dostojno obleko in čez uro in pol pridem po vaju.

Ko se je vračal skozi peričino sobo, je poklical gospodinjo, ji izročil bankovec ter ji rekel, da njena najemnica danes zvečer odide in ji plača s tem denarjem najemnino. Nato je šel kupovat razne potrebščine ter najel v hotelu še druge sobe poleg svoje.

Čez dve uri se je Ruta lepo oblečena naselila v udobno stanovanje. Bila je kakor v sanjah; toda to razkošje in ta udobnost, ki ju je toliko časa pogrešala, jo je navdalo z nenavadnim ugodjem.

Po čaju, ko je deklica legla spat, sta zakonca ostala sama. Hugo se je oprl na mizo ter se zamislil. Ruta ga je nemirno opazovala, nato so jo nenadoma oblile solze in prijela je moževo roko ter jo nesla k ustnom.

— Kako si dober, Samuel, in kako nehvaležna sem bila jaz napram tebi! Ah, ko boš zvedel vse, kar se je zgodilo z menoj potem, ko sva se razstala, me boš zaničeval. In kako me sprejmejo sorodniki? Bojim se snidenja z njimi.

— Umiri se, Ruta; dokler se ne popraviš in ne okrevaš, nečem nič vedeti o tvoji preteklosti, za katero nosim deloma sam krivdo. Če bi ne bil tako krut, ne bi bila padla tako nizko, — je rekel skesano bankir. — Odpustiva drug drugemu, kakor upam, da nama tudi Bog odpusti. Ni treba, da se bojiš srečanja s sorodniki: tvoj oče je umrl; tvoja mati je odšla z otroki v Lvov nastopiti dedščino po Ekazarju in je ostala tam; Aron se je oženil in se naselil na Dunaju. O, našla boš mnogo izprememb v Pešti, a tudi pri meni. Moram ti povedati, da sem skupaj s sinom postal kristjan, in želel bi, da bi postala tudi ti moja sovernica.

z mimiko obraza za njegovim hrbtom. To vlogo je igral ob svojem času sam Molière. «Mnogo sočasnih svedokov soglasno priča, da se je umel sijajno kremžiti, zvijati in zvirati.» In Skapin mora znati to. Kdor hoče igrati to vlogo, mora biti malo več kot povprečna igralska moč. Društvo, ki nima takega igralca, je bolje, da se igre ne loti.

Renški igralci imajo takega igralca med seboj, ki je kot nalašč za to vlogo. Brez pretiravanja, ne samo za Renče, ampak za katerikoli diletantski oder v mestu si težko mislim boljšega Skapina kot je bil ta. Zaman iščem pogreška na njem. Naj bo po maski, po mimiki in po igri — je bil na mestu — bi dejal kak domači kritik. Jaz ne pravim, da je bil na mestu, zakaj biti na mestu ne pomeni še mnogo: ustvaril nam je s svojo igro človeka, ki je živ in resničen dihal pred nami. Drugi igralci niso bili na tej višini, vendar med njimi in Skapinom preostre črte razlike ni bilo. Kar mi je zelo ugajalo — in to gre v hvalo režiji — je to, da niti eden ni gledal preveč iz okvirja igre, dasi brez pogreškov niso bili; videti pa je bilo, da je vsak storil vse, kar je bilo mogoče. Tako sta se mi zdela Argante in Geronte premalo starca, preveč mladeniška. Res je, so se starci tedanje dobe zelo negovali, vendar so leta kljub negi črtala svoje gubice v obraz. Ker je bil Geronte po postavi velik, pravi hrast, bi bilo dobro, če bi bil imel Argante malo trebuščka; tega se tudi v tisti dobi niso mogli braniti. Seveda bi se morala potem z masko izpremeniti za spoznanje tudi igra nergavih, skopih, od predsodkov bolnih in nad sinovi razljučenih očetov. Morda zahtevam s tem preveč, zakaj priznati moram, da sta oba, če jemljemo v poštev deželo, zelo dobro igrala. Tudi je mnogo lažje igrati mladega človeka, zakaj mladi ljudje so si pač v vseh dobah kolikortoliko podobni, starci pa se v svoji hlimbi spreminjajo. Sluga Silvester je bil dober po svoji maski in se je ujemal v igro, le njegov nastop se mi je včasih zdel plah; bil je proti koncu boljši kot spočetka; v prizoru, ko nastopi preoblečen s sabljo, je bil premalo surov in oster, bržkone radi tega, ker igralec po značaju ni tak. Če bi izbirali med Oktavom in Leandrom, mi je bolj ugajal Leander, dasi sta igrala oba približno enako dobro. Leander se je namreč po postavi in maski bolj ujemal v igro, mejtem ko mi Oktave po svoji okrogoličnі vnanjosti ni mogel nuditi vtisa plemiškega mladeniča tiste dobe. Obe ženski nastopata malo in toliko, da se parkrat prikažeta na odru. Po vnanjosti in igri sta napravili dober vtis; le takrat, ko ena izmed njih pripoveduje Argantu o Skapinovi zvijači, bi moral biti njen smeh pristnejši, glasnejši; dušiti bi se morala v smehu. No, tega ni zmožen vsakdo, in ne vsako minuto. — V ostalem je bilo le nekatero vpadanje besed premalo naučeno, prepočasno. Tam, kjer Oktave sili s sabljo nad Skapina in na koncu, kjer se oče in Leander ne razumeta, katero žensko mu silijo. Toda tega nihče še opazil ni.

Na koncu koncev moram potrditi še enkrat, da še mislil nisem, da bom naletel na tako dobre igralce. Če sem napisal teh par besed, sem jih napisal zato, ker so bajé sami želeli kritike in ker želim tudi jaz, da bi jim nekatera opozorila in bodrila pomagala na poti k še večji popolnosti navzgor. — Druga društva pa naj si vzamejo Renčane za vzgled, kaj se lahko doseže z vstrajnostjo in pridnostjo. Ko bomo imeli skoraj v slednji vasi po en tak oder, takrat bomo lahko trdili, da smo res kulturni.

Zanimivo je, kako je občinstvo v Renčah sprejelo Moliérja. Z razumevanjem. Po tri sto letih je ta veliki Francoz last celega sveta. Kaj je dejal nekoč slavni angleški igralec Kemble? «Moliére ni bil Francoz, on je last vseh. Kaj je slikal samo Francoze? Ali je zabaval samo Francoze? Ne, slikal je vse ljudi, vsi se naslajajo na njegovih spisih in vsi so ponosni na njegovega duha. Predalčki carstev in stoletij se izbrišejo pred njim: Ta ali ona dežela, ta ali ona doba nimajo pravice, lastiti si ga. On sodi v človeštvo, on sodi v večnost!»

France Bevk.

Loterijske številke

izžrebane dne 23. aprila 1927.

BARI	86	42	90	12	84
FIRENZE	86	60	54	67	10
MILANO	73	89	79	40	27
NAPOLI	4	61	31	59	70
PALERMO	73	86	23	7	66
ROMA	23	24	26	41	42
TORINO	18	57	15	83	35
VENEZIA	83	15	89	42	11

BORZNA POROČILA

Trst, 23. aprila 1927.

Amsterdam 732-742, Belgija 257.50-262.50, Francija 73.75-74.25, London 91.15-91.55 New-York 18.65-18.75, Španija 325-335, Švica 360-364, Atene 25-25.50, Berlin 440-450, Bukarešt 12-12.50, Praga 55.60-56, Ogrska 320-330, Dunaj 260-270, Zagreb 32.90-33.40.

Uradna cena zlata (22. 4.) 276.20. Vojnoodškodnicke obveznice 62.25.

DAROVI

Za «Šolsko društvo» daruje g. Gorjup Franc iz Kanala L 25 in družina Ivančič iz Deskel L 5 v spomin pok. Mihaela Ivančiča. Za darova najprisrčnejša zahvala. Denar hrani uprava.

«Dijaški kuhinji» v Gorici daruje cerkljanski rodoljub 50 L. Darovalcu hvala!

V počastitev spomina blagopokojnega strica in brata g. Frana Kocjana darujejo: družina Kocjan Lit 25.— za «Šolsko društvo».

Pokojniku blag spomin, darovalcem srčna hvala!

LISTNICA UREDNIŠTVA

Ajdovščina - Štur je. Delavke. Vašega dopisa o živinskih vagonih, neprilikah izleta, straži z žilavkami ter nevolji razočaranja žalibog ne moremo priobčiti iz razumljivih vzrokov. Pa brez zamere, pa še nam pišite, vsako obvestilo nam prav pride.

Dobrovo. D. K. Tudi Vašega dopisa o siljenju na izlet ter raznem drugem postopanju ne moremo priobčiti. Glede skrajno nerednih razmer na pošti smo že pisali in so bile tudi napravljene uradne preiskave. Ni pomagalo. Pa ne bomo odnehali, dokler ne bo reda. Pa še se oglasite.

JAJCA ZA VALJENJE

pristnih, importiranih, velikih, rumenih angleških

KOKOŠI ORPINGTHON

prodaja po L 3·50 komad

F. INOCENTE - Postojna 224

Kokoši so kupljene na razstavi v Londonu in stane vsaka L 230·—. (530)

Pošiljajo se tudi po poštnem povzetju.

Tvrdka Ing. Righi & M. Vidovich

je preselila

svojo dobro založeno skladišče

poljedelskih strojev

na Piazza Goldoni 10

Plugi znamka «divji prasec» in druge vrste vsake številke.

Plužna telesa za lesene gredlje.

Brane, lahke in težke, na dve ali tri vrste.

Slamoreznice in noži.

Mlin za gnojila (mletje nitrata) i. t. d. (319)

ETERNIT

za strehe

Zaloga - TRST

VIA TRENTO 16. (Pri evangeljski cerkvi - Shranite naslov! (511)

Ako imate ZA POPRAVITI URE IN ZLATE PREDMETE, obrnite se k tvrdki

N. BORSATTI & FIGLIO

V TRSTU

ki ima lastno delavnico nad 40 let. Največje jamstvo, poštene cene. Velika izbera ur, zlatenine. Kupuje in prodaja zlato in srebro. Govori se slovensko. 406

Pazite na ime

N. BORSATTI & Figlio

CORSO VITT. EM. III N. 47

blizu lekarne Rovis (Piazza C. Goldoni).

MASTICI MEDICINALE DI SCIO

ODLIKOVAN Z ZLATO KOLAJNO V RIMU 1913

POMAGA PREBAVI PRISTEN ALI v KAVI

UGAJA ŽEJO

JE HIGIENIČEN IN AROMATIČEN v VODI IN SODAVICI

A. ANTONOPULO & C.

TRIESTE via Coroneo 25

Naročajte „Edinost"

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

Via Milano 20, pritličje (vogal XXX ottobre) - Tel. 16-04

Obrestuje hranilne vloge po 5%

Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Izvršuje nakazila pod ugodnimi pogoji za Jugoslavijo in ostale inozemske trge.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v DINARJIH ter jih obrestuje najugodnejše. — Daje posojila na menično poroštvo in zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti. Eskomptira trgovske efekte.

Uradne ure od 9-12½ dop. in od 2½-4 pop.

E. PECENCO

TRST, Via Muda vecchia 3 (za magistratom)

Stroji za šivanje, vezenje in pletenje, za dom in vsako obrtnijo. Potrebščine Napeljave z motor. pogonom. Popravila. Brezplačen pouk v vezenju

TRGOVINA LUIGI GREGORICH 508

Trst — Via Ginnastica 15

SANTE BUSOLINI — GORICA

Apnenice v Solkanu. — Uprava v Gorici: Via G. Caprin št. 5, tel. št. 314.

Apnenice, ki delujejo noč in dan, se nahajajo ob cesti, ki pelje iz Solkana v Plave. Njihovo apno je mastno, kakor izhaja iz analize goriškega kmetijsko kemičnega poskuševališča od 13. aprila 1926., št. 701, in vsebuje skoraj sam kalcijev okis (96.50%). Apno je prvovrstno, čisto, dobro kuhano, se da hraniti in pripravno za katerokoli rabo. Pri cenah je konkurenca izključena.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerve Dinarjev 60,000.000.- Telefon 5—18, 22—98

PODRUŽNICA V TRSTU

CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerve Dinarjev 60,000.000.- Telefon 5—18, 22—98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4½%, na tekočih računih po 5%, vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: GORICA, Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Logatec.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo.

Blagajna je odprta od 9½-12½ in od 14½-16

Podružnice: Metković, Novi Sad, Ptuj, Maribor, Sarajevo, Split.

Lekarna CASTELLANOVICH

Lastnik F. BOLAFFIO

TRST - Via Giulliani 42 (Sv. Jakob) - Tramvaj št. 1

v bližini slovenske šole.

Najboljše specijalitete za domačo rabo:

Voda „Dell'Alabarda" Castellanovich

Prepreči izpadanje las ter je priporočljiva posebno proti prhljaju in za ojačenje korenin,

KER VSEBUJE KININ.

Steklenica po L 6·—. - V Gorici se prodaja pri Fieglu, Via G. Carducci štev. 9.

Pri sestavljanju vseh naših specijalitet se poslužujemo v največji meri rastlinstva, kar je rezultat dolgoletnih izkušenj najboljših zdravniških izvedencev. Jamčimo za čistoto vsakega posameznega primeska.

Glykol Castellanovich

Izredno učinkovito brezalkoholno sredstvo proti oslabljenju živcev, splošnemu oslabljenju teka

IN ZA ŽENSKE

v slučajih nerednosti v čiščenju. Cena steklenici L 8·50. Za popolno zdravljenje 6 steklenic. - Cena L 45·50.

Odklanjajte ponarejene izdelke!

PRSNI SIRUP CASTELLANOVICH

Učinkovito sredstvo proti gripam, influenci, kroničnemu kataru in kašlju. Cena steklenici L 7·50. — Cena steklenici za otroke L 5·—.

Odklanjajte ponarejene izdelke!

Odklanjajte ponarejene izdelke!

Liquore China (Elisire di China) Castellanovich

Sestavljeno je iz ekstrakta najboljšega

„China Chalysaia"

Vzbuja tek in učinkuje pomirljivo na razdraženo želodčno živčevje. Posebno priporočljivo v dobi okrevanja. — Cena steklenici L 7.50.

Razpošiljamo tudi proti pošt. povzetju, pa ne manj kot dve steklenici

Smilajod Castellanovich

Priznano najboljše sredstvo za čiščenje krvi, za spomlad. zdravljenje, proti omedlevici (vrtinclu), valu krvi v glavo, motenju vida pri starejših osebah, arteriosklerozi ter za pospešenje krvnega obtoka. Cena steklenici L 11. - Za popolno zdravljenje 6 steklenic L 60.

Kadar kupujete naša zdravila, zahtevajte le zdravila z znakom CASTELLANOVICH, katero jamči za pristnost proizvoda in za čistoto primeskov.

Lekarna CASTELLANOVICH - TRST (Sv. Jakob) - Tramvaj št. 1